

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Туризм»

за темою: Напрями розвитку еногастрономічного туризму в Одеському регіоні
(на прикладі туроператора «Селезньов тур»)

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Баскакова Анастасія Ігорівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Нездоймінов Сергій Георгійович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Особливістю розвитку рекреаційної діяльності та еногастрономічного туризму в Україні на сучасному етапі є набуття ним нових трендів гастрономічних подорожей та форм організації винного туризму, відповідно до зростаючих потреб туристів, ефективного використання природного, соціально-економічного та історико-культурного потенціалу території, а також досягнення необхідного рівня сталого розвитку територіальних рекреаційних систем. Досвід європейських країн демонструє економічні, екологічні та соціальні переваги еногастрономічного туризму, серед яких: послуги винного туризму мають низькі бар'єри для входу; може сприяти відродженню аграрних територій, розвитку інфраструктури сільських регіонів; сприяти більш етичній та природній поведінці туристів у екосистемі.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження і обґрунтування науково-прикладних підходів до розвитку еногастрономічного туризму в Одеському регіоні. Досягнення поставленої мети забезпечується виконанням наступних взаємопов'язаних завдань:

1. Проаналізувати наукові аспекти розвитку ринку послуг еногастрономічного туризму.
2. Провести дослідження регіонального потенціалу розвитку виноробства та винного туризму.
3. Надати характеристику діяльності туристичного підприємства «Селезньов - тур».
4. Провести аналіз фінансово-господарської діяльності туристичного підприємства «Селезньов - тур».
5. Надати оцінку конкурентного середовища підприємства та провести SWOT - аналіз умов розвитку послуг еногастрономічного туризму.
6. Провести формування турпродукту еногастрономічного туризму.
7. Сформулювати заходи щодо просування туристичного продукту.

Об'єктом дослідження є процеси розвитку послуг еногастрономічного туризму в туристичних підприємствах.

Предмет дослідження - сукупність науково-теоретичних, методологічних і практичних аспектів розвитку еногастрономічного туризму в регіоні.

Інформаційна база дослідження. Теоретичну базу досліджень становлять роботи вітчизняних і зарубіжних фахівців з проблем розвитку еногастрономічного туризму, конкурентоспроможності послуг, менеджменту, маркетингу, економічного аналізу. Науково-прикладні аспекти розвитку еногастрономічного туризму знайшло відбиток у працях: Басюк Д.І., Герасименко В.Г., Давиденко І.В., Михайлюк О.Л., Нездоймінова С.Г., Осипова В. та ін. Інформаційною базою дослідження також були статистичні дані, монографічні дослідження, наукові статті опубліковані в періодичних виданнях та в збірниках науково-практичних конференцій, а також фінансові звіти туристичного підприємства «Селезньов -тур».

Публікації та апробація результатів дослідження. Окремі результати дослідження були представлені у тезах доповіді «Заходи просування туристичного продукту винного туризму в Одеському регіоні» в збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України», яка відбулася 15 квітня 2020 року в м. Одесі.

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, в кожному з яких висвітлюється тема та завдання даної роботи, висновків, списку використаних джерел. Кваліфікаційна робота містить 69 сторінок, 13 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел з 50 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«НАУКОВО - ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЕНОГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ»** розглянуто сутність гастрономічного туризму як нової філософії подорожей з метою пошуку незвіданих смаків та автентичних кулінарних традицій. Характерні страви та вина регіону виступають провідником між шукачем і певною географічною областю, її культурою і її цінностями, пов'язаними з цією землею і збережені багатьма поколіннями.

Визначено, що еногастрономічний туризм є свого роду тематичним туризмом. Об'єднують культурні, промислові, екологічні та соціальні аспекти, еногастрономічний туризм містить у собі ознайомлення з оригінальними технологіями приготування страв і напоїв, а також і традицій їх споживання. Доведено, що в Україні є потужний регіональний потенціал для розвитку такого виду туризму. Південні регіони України, Закарпаття мають у своєму розпорядженні великі туристичні можливості та ресурси для організації тематичних еногастрономічних турів, пов'язаних з культурою вирощування винограду, виробництвом вина, дегустаціями а також вживанням страв національної кухні.

У другому розділі **«АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА «СЕЛЕЗНЬОВ ТУР»** надано загальну характеристику підприємства. Проведено аналіз фінансово-господарської діяльності. Розглянуто організаційну систему управління. На основі SWOT – аналізу проаналізовано стан маркетингової діяльності та надано оцінку конкурентним перевагам підприємства. Встановлено, що туристичний оператор «Селезньов Тур» має позитивні позиції на ринку відносно своїх ближчих конкурентів. Підприємству необхідно поліпшити і закріпити свої конкурентні позиції шляхом розвитку асортименту послуг еногастрономічного туризму та підвищення якості обслуговування туристів.

У третьому розділі **«РОЗРОБКА ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ ЕНОГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В ТУРИСТИЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ «СЕЛЕЗНЬОВ ТУР»** розроблено заходи щодо формування туристичного продукту еногастрономічного туризму для підвищення ефективності господарської діяльності підприємства. Сформовано туристичний продукт та програму еногастрономічного туру в Одеському регіоні. Проведено розрахунок економічної ефективності витрат на його впровадження. Туристичному оператору «Селезньов Тур» рекомендовано створити власну мережу туристичних агентів, при цьому маючи повний контроль над їх діяльністю за даним напрямом, впроваджувати власні стандарти обслуговування туристів.

ВИСНОВКИ

1. В роботі визначено, що еногастрономічний туризм, - це одна з форм спеціалізованого регіонального туризму, що заснована на відвідуванні різних винних регіонів, виноробних підприємств, а також дегустації продукції виноробів. Для регіональних програм розвитку територій, винний туризм є продуктом інтеграції в рамках єдиної концепції креативних ресурсів і туристичних послуг, існуючих або потенційних, в області виноробства, одним із напрямків стратегії регіонального розвитку. Еногастрономічний туризм є важливою складовою сталого розвитку туристичної індустрії України.

2. За результатами дослідження наукової літератури та інших джерел зроблено висновок, що в Одеському регіоні державна підтримка розвитку виноробства та винного туризму закладена в регіональну програму «Виноградарство і виноробство Одещини на 2013-2025 роки». Заходи реалізації регіональної програми передбачають проведення техніко-економічного та екологічного обґрунтування розміщення виноградників, виготовлення ампелоекологічних карт території області та схем оптимального розташування сортів винограду, встановлення постійного моніторингу виноградних насаджень, створення та ведення кадастру виноградників, проведення робіт по розкорчуванню малопродуктивних старих виноградників та посадці молодих насаджень, розвиток еногастрономічних послуг на територіях виноробства.

3. Визначено, що на туристичному підприємстві «Селезньов - Тур» сформована організаційна структура управління. На підприємстві працює виключно кваліфікований персонал з широким арсеналом знань та навичок. У певні встановлені періоди всі працівники відвідують семінари та тренінги, спеціалізовані курси з метою підвищення кваліфікації. Більшість з персоналу туристичного підприємства має додаткові сертифікати.

4. За даними проведеного аналізу встановлено, що рентабельність виробничої діяльності туроператора, порівняно з 2016 роком, у 2018 році зменшилась на 4.15 п. п. та дорівнює 5,26. Доведено, що рентабельність продаж туристичних послуг

характеризує ефективність виробничої та комерційної діяльності туроператора. Цей показник зменшився на 3,59 п. п. порівняно з 2016 роком та у 2018 році дорівнює - 5,00.

5. За результатами дослідження встановлено, що туристичний оператор «Селезньов Тур» має позитивні позиції на ринку відносно своїх ближчих конкурентів. Підприємству необхідно поліпшити і закріпити свої конкурентні позиції шляхом розвитку асортименту послуг еногастрономічного туризму для диверсифікації господарської діяльності.

Для виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища туристичного оператора «Селезньов Тур» проведено SWOT – аналіз щодо перспектив розвитку послуг еногастрономічного туризму та з'ясовано напрями залучення цільових сегментів попиту на послуги даного виду туризму.

6. Проаналізувавши ринкові пропозиції найближчих конкурентів, зроблено висновок, щодо доцільності розвитку сегменту еногастрономічних турів в Одеському регіоні. Для розвитку еногастрономічних послуг та диверсифікації діяльності туристичного підприємства, розроблено програма і пропонується до реалізації еногастрономічний тур «Сонце у келеху». Обґрунтовано економічна доцільність реалізації розробленого туру. За умови повної комплектації групи у 20 чоловік, туристичне підприємство отримує прибуток у розмірі 10500 грн.

7. Запропоновані маркетингові заходи щодо розвитку прямої дистрибуції на туристичному підприємстві «Селезньов Тур». З огляду на те, що розглянутий напрямок еногастрономічного туризму мало освоєний, необхідно рекламну компанію спрямувати на стимулювання туристів і агентів. В першу чергу, є сенс у створенні розгалуженої агентської мережі в Інтернет середовищі (соціальні мережі), а також в розробці додаткової програми рекламного туру для приваблення корпоративних клієнтів.